

blive ude af Stand til at kunne ernære sig derved, fordi han ikke har faaet det økonomiske arbejdende Værksteds Træning.

Man har tvunget af Omstændighederne og sløvet ved Vanen gennem Aarhundreder fundet sig i at lade de unge Lærlinge gennemgaa en Skærsild, hvorigennem faa er sluppet lutrede paa Sjæl og Legeme. Man har vænnet sig til at anse en saadan Skole som nødvendig for Mænd og indrettet sine moralske Begreber derefter. Men dette være nu galt eller rigtigt, for Kvinder er Moralen en anden og vil vistnok fremdeles vedblive at være det, fordi Samfundets Levedygtighed er betinget deraf. Det turde derfor være tvivlsomt, om det kan tilraades at sætte unge Pigebørn i Haandværkslære paa lignende Vilkaar som Drengene hidtil. Lærlingeloven, som forudsætter Muligheden af kvindelige Lærlinge, undtager dem, vistnok med fuld Føje, fra Hustugten, som Drengene er underkastet. Men det kan ikke overses, at Loven tillige berøver Pigerne Muligheden af en Haandsrækning, som har hjulpet mangan Dreng til at naa over en eller anden vanskelig Barriere. Allerede Bevidstheden om, at en Forseelse eller Forsømmelse ikke følges af en Smerte, vil paa mindre viljestærke Lærlinge kunne virke slappende.

At gennemgaa en Lære er ikke Spøg. Læreaarene vil ofte præge Personligheden for hele Livet. Kun de færreste blive særlig dygtige, Flertallet bliver her som overakt Gennemsnitsdygtigheder, og adskillige bliver aldrig til noget. Ingen kan garantere, hvad der vil komme ud af den unge, som gaar ind i Lære. Han kan forkomme moralsk, han kan blive Invalid, hvem véd; men vi er vant til, at det maa voves for Drenges Vedkommende, det maa gaa, som det kan. Vi har ikke endnu vænnet os til den Tanke overfor vore Døtre. Vi vil gerne skærme dem, bevare deres Negle pæne, deres Hænder hvide, deres Gang og Holdning fri. Men Haandværket mærker sin Mand, der er dem, som kan se, til hvilket Haandværk en Svend hører, paa hans Holdning, hans Ben og Hænder. Det er Krigsomkostninger, vil Kvinderne tage Kampen op, maa de ogsaa tage deres Part af Omkostningerne.

I den nyere Tid har man begyndt at oprette Haandværkerskoler. Der er her i Byen tre, som hver for sig hviler paa et forskelligt Princip. Boghaandværkets er væsentlig en Fritidsundervisning i Theori og Praxis; den kræver 2 Aars Læretid før Optagelse. Skomagernes er en Slags Fortsættelsesskole; efter 4 Aars Læretid kan Lærlingen paa Skolen lære fint Arbejde under dygtig Ledelse. Svendestykket gøres der ogsaa af dem, som ikke har været paa Skolen. Endelig Uhrmagernes; den skulde være en Erstatning for Læretid paa